2026/667

18.3.2026

# EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2026/667,

**11. märts 2026,**

## millega muudetakse määrust (EL) 2021/1119 seoses liidu 2040. aasta kliimaalase vahe-eesmärgi kehtestamisega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ([1])

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) 2023. aasta lõpus toimunud ÜRO kliimamuutuste konverentsil tehti esimene Pariisi kokkuleppe ([3]) kohane ülemaailmne kokkuvõte, mille tulemused näitasid, et osalised kehtestavad üha mõjusamaid kliimapoliitikameetmeid, kuid samas on vaja kiiresti võtta lisameetmeid, et seada maailm täielikult Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamise kursile.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119 ([4]) vastuvõtmisega sätestas liit oma õiguses siduva eesmärgi saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus, vähendades selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheite nullini, ja eesmärgi saavutada seejärel negatiivne heide. Nimetatud määrusega kehtestati ka siduv liidu 2030. aasta kliimaalane vahe-eesmärk ja nõuti kogu liitu hõlmava 2040. aasta kliimaalase vahe-eesmärgi kehtestamist.

(3) Võttes arvesse kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu (edaspidi „teadusnõukogu“) teaduslikke nõuandeid ja tuginedes üksikasjalikule mõjuhinnangule, soovitas komisjon oma 6. veebruari 2024. aasta teatises „Meie tuleviku kindlustamine: Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärk ja tee kliimaneutraalsuse saavutamiseni 2050. aastaks, ehitades üles kestliku, õiglase ja jõuka ühiskonna“ võtta eesmärgiks vähendada 2040. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

([1]) ELT C, C/2026/37, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/37/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi 10. veebruari 2026. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 5. märtsi 2026. aasta otsus.
([3]) ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

(4) Selleks et teha ettepanek liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta, kaalus komisjon järgmisi elemente: parimad kättesaadavad ja uusimad teaduslikud tõendid, sealhulgas valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma ja teadusnõukogu viimased aruanded; sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju, sealhulgas tegevusetuse maksumus; vajadus tagada kõigi jaoks aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek; kulutõhusus ja majanduslik tasuvus; liidu majanduse, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest kõige enam ohustatud sektorite konkurentsivõime; parimad kättesaadavad kulutõhusad, ohutud ja skaleeritavad tehnoloogialahendused; energiatõhusus, sealhulgas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte; energia taskukohasus ja kõigi liikmesriikide varustuskindlus; õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel; vajadus tagada keskkonnatõhusus ja edasiminek aja jooksul; vajadus pikaajaliselt säilitada, hallata ja tõhustada looduslikke neeldajaid ning kaitsta ja taastada elurikkust, sealhulgas merekeskkonnas; investeerimisvajadused ja -võimalused; rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mis on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärgi saavutamiseks, ning olemasolev teave ajavahemikuks 2030–2050 prognoositud liidu indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve kohta.

(5) 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamiseks on muu hulgas üliioluline täielikult rakendada kokkulepitud 2030. aasta poliitikaraamistikku; tagada Euroopa tööstuse konkurentsivõime ja vastupanuvõime ning toetada nende suurendamist ja tugevdamist; tagada kestliku ja tugeva Euroopa põllumajandussektori abil kestlikud toidusüsteemid ning maakogukondade vastupanuvõime ja toiduga kindlustatus; tagada üleminekuviisid, mis põhinevad parimatel kättesaadavatel kulutõhusatel, ohututel ja skaleeritavatel tehnoloogialahendustel; ning pöörata kliimaneutraalsusele üleminekul suuremat tähelepanu mõjutatud piirkondade, sektorite ja vähekaitstud leibkondade õiglasele üleminekule, milles ei jäeta kedagi kõrvale, näiteks kliimameetmete sotsiaalfondist ([5]) antava toetuse abil. Lisaks on oluline tagada aus konkurents rahvusvaheliste partneritega ja kasutada mõjusalt kõiki liidu majanduslikke vahendeid, et hoida ära ebaausaid kaubandustavasid ja nende vastu võidelda, vähendada energiasüsteemi süsinikuheidet tehnoloogianeutraalse lähenemisviisi abil, mis hõlmab kõiki heiteta ja vähese süsinikuheitega energialahendusi (sealhulgas taastuvad energiaallikad, tuumaenergia, energiatõhusus, energia salvestamine, süsiniku kogumine ja säilitamine, süsiniku kogumine ja kasutamine, süsiniku sidumine, maapõue- ja hüdroenergia, kestlik bioenergia ning kõik muud olemasolevad ja tulevased nullnetotehnoloogiad), vähendada sõltuvust impordist ja mitmekesistada liidu kriitilise toorme allikaid, ning korraldada kõikide asjaomaste sektoritega, sealhulgas tööstuse ja transpordisektoriga, strateegiline dialoog 2030. aasta järgse raamistiku kohta.

(6) Euroopa Ülemkogu märkis 23. oktoobri 2025. aasta järeldustes, et liidu konkurentsivõime ja vastupanuvõime tugevdamine ning rohepöörde edendamine on teineteist toetavad eesmärgid, mille poole tuleb püüelda korraga, ning nõudis, et kiiresti suurendataks jõupingutusi, et tagada taskukohase ja puhta energiaga varustatus ning luua enne 2030. aastat tõeline energialiit, sealhulgas uue energialiidu rakkerühma kasutamise teel, samuti et kiirendataks tööd, mille eesmärk on alandada energiahindu ja toetada kestliku energia tootmist liidus. Selleks et tagada kulutõhus, aus ja õiglane, pragmaatiline ja sotsiaalselt tasakaalustatud üleminek kliimaneutraalsusele, võttes arvesse riikide erinevaid olusid, on puhtale energiale ülemineku võimaldamisel otsustav roll nii era- kui ka avaliku sektori investeeringutel, sealhulgas liidu rahastusel, näiteks toetades ja kiirendades uuendusliku tehnoloogia kasutuselevõttu ja turustamist kõigis liikmesriikides, toetades juurdepääsu tööstuse uuendamisele ja süsinikuheite vähendamist, puhta tehnoloogia tootmist ja energiasüsteemide ajakohastamist ning pakkudes taskukohaseid lahendusi kogu majanduses ja kodanikele kogu liidus. Komisjoni 26. veebruari 2025. aasta teatisega „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava“ algatatud puhta tööstuse kokkuleppega luuakse tingimused edukaks üleminekuks, keskendudes nii süsinikuheite vähendamisele kui ka tööstuse uuendamisele, mis aitab suurendada nõudlust Euroopas valmistatud toodete järele, ning seatakse sisse Euroopa tööstuse toetamise mehhanismid, sealhulgas tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu ja uus lihtsustatud riigiabi raamistik.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

(7) Euroopa Ülemkogu tuletas oma 23. oktoobri 2025. aasta järeldustes meelde pakilist vajadust suurendada ühiseid jõupingutusi, et tagada Euroopa tööstuse uuendamine ja ajakohastamine ning süsinikuheite vähendamine tehnoloogianeutraalsel viisil. Euroopa Ülemkogu rõhutas sellega seoses, et erilist tähelepanu tuleks pöörata traditsioonilistele tööstusharudele, eelkõige auto-, laevandus- ja lennundustööstusele ning ka energiamahukatele tööstusharudele, nagu terase-, metalli-, keemia-, tsemendi-, klaasi- ja keraamikatööstus ning tselluloosi- ja paberitööstus, et need jääksid maailmaturul ja keerulises geopoliitilises olukorras vastupidavaks ja konkurentsivõimeliseks. Sellega seoses tervitas Euroopa Ülemkogu komisjoni hiljutist ettepanekut kaitsta Euroopa terasesektorit üleilmse liigse tootmisvõimsuse ebaõiglase mõju eest. Euroopa Ülemkogu tervitas ka komisjoni kavatsust jätkata tööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/631 ([6]) ette nähtud läbivaatamisega, ning kutsus üles kõnealust ettepanekut kiiresti esitama, võttes arvesse tehnoloogilist neutraalsust ja Euroopa sisu. Sellega seoses väljendas Euroopa Ülemkogu heameelt komisjoni presidendi 20. oktoobri 2025. aasta kirja üle, mis käsitleb kliimat ja konkurentsivõimet.

(8) Puhta tööstuse kokkuleppes käsitletakse ka paremat juurdepääsu avaliku ja erasektori rahastamisele, integreeritud ja ühendatud liidu energiaturgu energiajulgeoleku tagamiseks, ringmajanduse edendamist, ülemaailmseid võrdseid võimalusi, sealhulgas süsiniku piirimeetme ([7]) toimiva rakendamise ja tootmisahela järgmise etapi kaupadele laiendamise kaudu, kõrvalehoidmisvastaste meetmete kehtestamist ja meetmeid ekspordi kasvuhoonegaaside heite ülekandumise probleemi lahendamiseks ning selgete eeltingimuste loomist, näiteks ühtlustatud loamenetlust ning puhta tehnoloogia kasutuselevõttu ja laiendamist, et tugevdada liidu konkurentsieelist ja tööstuse konkurentsivõimet, samuti innovatsiooni liidus, võttes arvesse keerulist geopoliitilist keskkonda.

(9) Pidades silmas 2050. aasta kliimaneutraalsuseesmärki, tuleks 2040. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada nende sidumist, tagamaks et kasvuhoonegaaside netoheide, st heide pärast sidumise mahaarvamist, väheneb 2040. aastaks kogu majanduses 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

(10) Esikohale tuleks seada kasvuhoonegaaside heite liidusisene vähendamine ja täiendada seda suurema sidumisega, sealhulgas nii looduslike kui ka tehnoloogiliste lahenduste abil. 2030. aasta järgse poliitikapaketi väljatöötamisel tuleks kohaselt arvesse võtta koguheite vähendamise panust võrreldes looduspõhise ja tehnoloogilise sidumisega. Süsiniku looduspõhise sidumise osas tuleks arvesse võtta selliseid näitajaid nagu metsa vanuseline struktuur, orgaaniliste muldade osakaal, looduslik varieeruvus ja määramatus, mis on tingitud kliimamuutuste mõjust, looduslikest häiringutest ja metoodika muutumisest. Looduspõhisel ja tööstuslikul sidumisel on järgmistel aastakümnetel liidu majanduses üha suurem roll, arvestades vajadust saavutada 2050. aastaks kasvuhoonegaaside heite ja sidumise tasakaal ning seejärel negatiivne heide. Kavas on töötada välja stiimulid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ([8]) 2026. aastal toimuva läbivaatamise raames, kusjuures komisjon kavatseb näha ette, et liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemiga (edaspidi „ELi HKS“) hõlmatakse liidusisene süsiniku püsiv sidumine, et kompenseerida raskesti vähendatav jääkheide. Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoril on kestlikus ja ringluspõhises biomajanduses keskne roll ning potentsiaal tuua pikaajalist kliima- ja keskkonnakasu, mis aitab kaasa puhtale energiale üleminekule liidu majanduses ja vähendab fossiilsete materjalide asendamise teel nendest sõltumist.

(11) Kuigi mõnda toetavat poliitikameedet on juba rakendatud ja nende mõju on ka näha, ei saa seda veel öelda kõikide selliste meetmete kohta. Komisjon peaks jätkuvalt tugevdama algatusi, mis käsitlevad tugiraamistikku, ja seadma eesmärgiks kiirendada nende vastuvõtmist, et tagada Euroopa tööstuse ja kodanike toetamiseks vajalikud tingimused kogu ülemineku jooksul, järgides seejuures täielikult liidu õigust.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite $CO_2$-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

(12) Liit on kehtestanud õigusraamistiku 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamiseks. Õigusaktid, millega seda eesmärki täidetakse, on muu hulgas direktiiv 2003/87/EÜ, millega loodi ELi HKS, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842, ([9]) millega kehtestati liikmesriikidele kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841, ([10]) millega seati süsiniku netosidumise eesmärgid maakasutussektorile. Selleks et tagada sujuv üleminek direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükis sätestatud heitkogustega kauplemise süsteemile hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite jaoks (edaspidi „HKS2“), tuleks kõnealustes sektorites heitkogustega kauplemine ühe aasta võrra edasi lükata ning kohaldada direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30k lõike 2 punktides a–e sätestatud reegleid. Komisjon peaks hindama, kuidas tuleks asjakohaseid liidu õigusakte muuta, et saavutada 2040. aasta kliimaeesmärk, võttes seejuures arvesse vähenevat loodusliku neeldamise võimet. Komisjon peaks 2030. aasta järgse raamistiku kavandamisel koostama üksikasjalikud mõjuhinnangud, võttes arvesse lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade analüüsi, geopoliitilist keskkonda (sealhulgas vajadust tagada liidu ja selle liikmesriikide suutlikkus kiiresti suurendada ja tugevdada oma kaitsevõimet, käsitledes võimalikku koormust ja säilitades samal ajal tööstuse süsinikuheite vähendamise stiimulid), mõju konkurentsivõimele, VKEdele ja energiamahukatele tööstusharudele ning mõju energiakuludele ja investeerimisvajadustele kõigis liikmesriikides, ning kaaluma vajalike meetmete võtmist, sealhulgas asjakohasel juhul seadusandlike ettepanekute tegemist.

(13) Selleks et hõlbustada 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamist, tuleks kõnealustes seadusandlikes ettepanekutes asjakohaselt kajastada mitut elementi, sealhulgas Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaste kvaliteetsete rahvusvaheliste ühikute kasutamist, et anda piisav panus 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamisse aastatel 2036–2040 viisil, mis on nii ambitsioonikas kui ka kulutõhus ning kooskõlas Pariisi kokkuleppe arvestuseeskirjadega, hõlmates katseperioodi ajavahemikuks 2031–2035, et käivitada kvaliteetne ja usaldusväärne rahvusvaheliste ühikute turg; liidusisese süsiniku püsiva sidumise (näiteks biogeense süsiniku kogumine ja säilitamine (BioCCS) ning süsiniku kogumine otse atmosfäärist ja selle säilitamine (DACCS)) rolli ELi HKSis, tagades samal ajal ELi HKSi keskkonnaalase terviklikkuse, sealhulgas asjakohasel juhul võimaluse säilitada süsinikku väljaspool liitu, kui on olemas rahvusvahelised lepingud ja nähtud ette liidu õiguses sätestatud tingimustega samaväärsed tingimused, ning suuremat ja kättesaadavat paindlikkust sektorite ja vahendite vahel ja nende raames, et toetada kulutõhusat lähenemisviisi, mille kohaselt võib näiteks tasakaalustada liikmesriikide saavutustega ühes sektoris kulutõhusalt puudujääke teistes sektorites, tagades samal ajal, et iga sektor annab jõupingutustesse oma panuse, ning tagades, et võimalikud puudujäägid ühes sektoris ei tekiks teiste majandussektorite arvelt, ilma et see piiraks iga liikmesriigi võimalust kasutada paindlikkusmeetmeid. Rahvusvaheliste ühikute kasutamise viiside kindlaksmääramisel peaks komisjon võtma arvesse vajadust tagada võrdsed tingimused kõigis liikmesriikides ja võimalust toetada liidu strateegilisi partnerlusi kooskõlas liidu huvidega. ELi HKSi praegust trajektoori tuleks direktiivi 2003/87/EÜ eelseisva läbivaatamise käigus muuta, et võtta arvesse kokkulepitud 2040. aasta eesmärki viisil, mis lubaks pärast 2039. aastat piiratud hulgal heitkoguseid. Komisjon peaks aegsasti kaaluma lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise aeglasemat järkjärgulist kaotamist alates 2028. aastast, et toetada süsinikuheite vähendamist, investeeringuid ja tööhõivet liidus, sealhulgas tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu kaudu ning turustabiilsusreservi ([11]) läbivaatamise kaudu, minimeerides samal ajal kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. Sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju hindamiseks tuleks 2030. aasta järgse raamistiku puhul lähtuda usaldusväärsetest mõjuhinnangutest. Lisaks peaks 2030. aasta järgne raamistik soodustama lähenemist, võttes samal ajal arvesse õiglust ja liikmesriikide olusid ja eripärasid, sealhulgas saarte, saareliikmesriikide ja äärepoolseimate piirkondade omi.

(14) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt kehtestada liidu 2040. aasta kliimaalane vahe-eesmärk, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(15) Määrust (EL) 2021/1119 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 264, 9.10.2015, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

**Määruse (EL) 2021/1119 muutmine**

Määrust (EL) 2021/1119 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 teise lõiku lisatakse järgmine lause:

„Lisaks sätestatakse käesolevas määruses liidu siduv eesmärk 2040. aastaks."

2) Artikli 4 lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„3. Artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on liidu siduv 2040. aasta kliimaeesmärk vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) 2040. aastaks 90 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

4. Pidades silmas 2030. aasta järgset ajavahemikku, vaatab komisjon läbi asjakohased liidu õigusaktid, et oleks võimalik saavutada käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud eesmärk ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk, ning kaalub asjakohasel juhul ja üksikasjalikele mõjuhinnangutele tuginedes vajalike meetmete võtmist kooskõlas aluslepingutega.

Komisjon jätkab tugiraamistikuga seotud algatuste tugevdamist ja seab eesmärgiks kiirendada nende vastuvõtmist ja rakendamist, et tagada mõjutatud juriidiliste ja füüsiliste isikute, näiteks Euroopa tööstuse ja kodanike toetamiseks vajalikud tingimused kogu ülemineku jooksul, et saavutada käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 sätestatud eesmärgid, artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk ja kliimaneutraalne majandus.

5. Selleks et hõlbustada lõikes 3 sätestatud eesmärgi saavutamist, tagab komisjon lõike 4 esimeses lõigus osutatud läbivaatamise raames, et seadusandlikes ettepanekutes võetakse asjakohaselt arvesse järgmisi elemente:

a) alates 2036. aastast kasutatakse Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohaseid kvaliteetseid rahvusvahelisi ühikuid, et anda 2040. aasta kliimaeesmärgi saavutamisse piisav panus, mis moodustab kuni 5 % liidu 1990. aasta netoheitest, mille tulemusel vähendatakse 2040. aastaks liidus kasvuhoonegaaside netoheidet 85 % võrreldes 1990. aasta tasemega, tehes seda nii ambitsioonikal kui ka kulutõhusal viisil, toetades liitu ja kolmandaid riike kasvuhoonegaaside netoheite vähendamise selliste trajektooride saavutamisel, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C ning jätkata jõupingutusi selleks, et temperatuuri tõus piirduks 1,5 °C-ga võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega, tagades kõnealuste ühikute keskkonnaeesmärkidele vastavuse ja edendades samas liidu tehnoloogilist juhtpositsiooni; ajavahemikuks 2031–2035 võib kaaluda katseperioodi, et käivitada kvaliteetne ja usaldusväärne rahvusvaheliste ühikute turg; selliste ühikute omandamise ja kasutamisega seotud päritolu- ja kvaliteedikriteeriume ning muid tingimusi reguleeritakse liidu õigusega, tagamaks, et need põhinevad usaldusväärsel ja ümberkujundaval tegevusel partnerriikides eesmärgiga saavutada kliimaeesmärgid ja -poliitika, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppes sätestatud pikaajalise temperatuurieesmärgiga, et nende suhtes kohaldatakse kindlaid kaitsemeetmeid, sealhulgas eesmärkidele vastavuse tagamine, topeltarvestuse vältimine, täiendavus, püsivus, läbipaistev juhtimine, tugev seire-, aruandlus- ja kontrollimetoodika, et need tagavad majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaalased kaasnevad hüved ning inimõiguste kaitsemeetmed ning et neil on ambitsioonikust kohanemistulude jagamisel ja kliimamuutuste leevendamisest saadava kasu jagamisel asjaomaste riikidega; kvaliteedikriteeriumide kehtestamisel kaalub komisjon asjakohasel juhul Pariisi kokkuleppe artikli 6 lõikes 4 sätestatud kriteeriumide täiendamist, et tagada kõnealuste kaitsemeetmete järgimine ja rahvusvaheliste ühikute kõrgeim kvaliteet, eelkõige seoses püsivuse ja inimõigustega;

b) süsiniku liidusisese püsiva sidumise roll liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemis (edaspidi „ELi HKS"), mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ (*), eesmärgiga kompenseerida raskesti vähendatav jääkheide;

c) tegevuse paindlikum korraldamine sektorite ja vahendite raames ja nende vahel, et toetada kliimaeesmärkide saavutamist lihtsal ja kulutõhusal viisil;

d) süsiniku sidumise realistlik panus heitkoguste vähendamise alastesse üldistesse jõupingutustesse, võttes samal ajal arvesse süsiniku looduspõhise sidumise määramatust ja tagades, et võimalikud puudujäägid ei tekiks teiste majandussektorite arvelt, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust kasutada eesmärki ületavat süsiniku looduspõhist sidumist muude sektorite heitkoguste korvamiseks;

e) vajadus säilitada, hallata ja asjakohasel juhul tõhustada looduslikke neeldajaid pikas perspektiivis, kaitsta ja taastada elurikkust, edendada kestlikku ja ringluspõhist biomajandust ning võtta arvesse metsa vanuselise struktuuri erinevuste mõju, looduslikku varieeruvust ja määramatust, eelkõige määramatust, mis on seotud kliimamuutuste mõju ning looduslike häiringutega maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoris;

f) liikmesriikide 2030. aasta järgsed eesmärgid ja nende saavutamiseks tehtavad jõupingutused peaksid kajastama kulutõhusust ja solidaarsust, võttes arvesse riikide erinevaid olusid ja eripärasid, sealhulgas saarte ja äärepoolseimate piirkondade omi;

g) parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas valitsustevahelise kliimamuutuste eksperdirühma ja teadusõukogu uusimad aruanded;

h) sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju kõigis liikmesriikides, sealhulgas seoses süsinikuheite vähendamise ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime eesmärkidega;

i) tegevusetuse maksumus ja meetme võtmisest saadav kasu keskpikas ja pikas perspektiivis;

j) vajadus tagada kõigi jaoks aus ja õiglane, pragmaatiline, kulutõhus ja sotsiaalselt tasakaalustatud üleminek, võttes arvesse riikide erinevaid olusid, ning seda toetada, pöörates erilist tähelepanu mõjule, mis avaldub tarbijahindadele ning energiaostuvõimetusele ja liikuvusvaesusele ning piirkondadele ja sektoritele, sealhulgas nende investeerimissuutlikkusele, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), põllumajandustootjatele ning vähekaitstud leibkondadele, keda üleminek kliimaneutraalsusele mõjutab;

k) lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine, tehnoloogianeutraalsus, kulutõhusus, majanduslik tõhusus ja majandusjulgeolek;

l) kliimameetmed kui investeeringute, innovatsiooni ja suurema konkurentsivõime edendajad;

m) vajadus suurendada liidu majanduse vastupanuvõimet ja üleilmset konkurentsivõimet ning vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, eelkõige VKEde ning tööstussektorite jaoks, mida kasvuhoonegaaside heite ülekandumine kõige enam ohustab, sealhulgas seoses ekspordiga, et tagada õiglane konkurents;

n) parimad kättesaadavad kulutõhusad, ohutud ja skaleeritavad tehnoloogialahendused;

o) energia kättesaadavus ja taskukohasus, varustuskindlus, energiajulgeolek ja energiatõhusus, sealhulgas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte, ning elektrivõrkude ja võrkudevaheliste ühenduste tugevdamine eesmärgiga ehitada üles tõeline energialiit ning edendada energia tootmist liidus;

p) heiteta, vähese süsinikuheitega ja taastuvkütuste roll transpordi, sealhulgas maanteetranspordi süsinikuheite vähendamisel pärast 2030. aastat ning konkreetsed meetmed, et aidata raskeveokite tootjatel oma eesmärke saavutada, võttes arvesse Euroopa sisu;

q) õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel;

r) vajadus tagada keskkonnatõhusus ja edasiminek aja jooksul, kaitstes samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust ning tagades toiduga kindlustatuse ja õiglase ülemineku;

s) investeerimisvajadused ja -võimalused, sealhulgas juurdepääs avaliku ja erasektori rahastamisele, samuti toetus innovatsioonile ja juurdepääs uuenduslikele tehnoloogiatele kõikides liikmesriikides, võttes arvesse geograafilist tasakaalu;

t) rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mis on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärgi saavutamiseks, samuti liidu toetus oma partneritele kliimamuutuste ja nende mõjuga tegelemisel.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).“

3) Artiklisse 4 lisatakse järgmine lõige:

„8. Alates 6. märtsist 2027 ja seejärel iga kahe aasta tagant hindab komisjon käesolevas määruses sätestatud vahe-eesmärkide täitmist ja süsinikuheite vähendamise trajektooride rakendamist ning esitab selle kohta aruande, võttes arvesse uusimaid teaduslikke tõendeid, tehnoloogia arengut ja liidu üleilmse konkurentsivõimega seotud muutuvaid katsumusi ja võimalusi. Hinnangule võidakse asjakohasel juhul lisada seadusandlikud ettepanekud.“

4) Artikli 11 esimesse lõiku lisatakse järgmised punktid:

„c) Euroopa tööstuse, eelkõige energiamahukate tööstusharude ning VKEde üleilmse konkurentsivõimega seotud muutuvad katsumused ja võimalused kõigis liikmesriikides;

d) energiahindade areng ja selle mõju Euroopa tööstusele ja leibkondadele;

e) sotsiaal-majanduslik mõju, sealhulgas mõju tööhõivele;

f) tehnoloogia areng ning uuenduslike tehnoloogiate kasutuselevõtt kõigis liikmesriikides ja sektorites;

g) netosidumise hinnanguline tase liidu tasandil seoses käesolevas määruses sätestatud eesmärkidega; kui komisjon leiab, et 2040. aasta hinnanguline looduspõhise netosidumise tase erineb märkimisväärselt sellest, mida oleks vaja 2040. aasta vahe-eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas kui erinevus tuleneb looduslikest häiringutest, teeb komisjon asjakohasel juhul ettepaneku liidu tasandi meetmete kohta, sealhulgas vajaduse korral 2040. aasta vahe-eesmärgi kohandamine vastavalt võimalikele puudujääkidele ja nende piires, ja tagab, et võimalikud puudujäägid ei teki teiste majandussektorite arvelt;

h) edusammud käesolevas määruses sätestatud vahe-eesmärkide saavutamisel;

i) liikmesriikidele võimaldatud paindlikkus kasutada kvaliteetseid rahvusvahelisi ühikuid, et täita kuni 5 % oma 2030. aasta järgsetest eesmärkidest ja nende saavutamiseks tehtavatest jõupingutustest.“

5) Artikli 11 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjoni aruandele lisatakse asjakohasel juhul seadusandlik ettepanek käesoleva määruse, sealhulgas 2040. aasta vahe-eesmärgi läbivaatamiseks, ning täiendavad meetmed käesoleva määruse jätkuvat tulemuslikku rakendamist toetavat tugiraamistikku käsitlevate algatuste tugevdamiseks, tehes seda kooskõlas artikli 4 lõikega 5 ning tagades liidu konkurentsivõime, heaolu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse.“

*Artikkel 2*

**Hoonete ja maanteetranspordi puhul ning muudes sektorites heitkogustega kauplemise edasilükkamine**

Hoonete ja maanteetranspordi puhul ning muudes sektorites heitkogustega kauplemine, mis on sätestatud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükis, lükatakse edasi 2028. aastani. Kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30k lõike 2 alapunktides a–e sätestatud reegleid. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8b sätteid kohaldatakse ka 2026. aastal.

*Artikkel 3*

**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 11. märts 2026

| *Euroopa Parlamendi nimel* | *Nõukogu nimel* |
|---|---|
| *president* | *eesistuja* |
| R. METSOLA | M. RAOUNA |